

ԱՄԱՆՈՐՅԱ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒՌԻՄ

Ժամանակը և իր խորհուրդը, ահա Նոր տարվա կամ Ամանորի թելադրանքը մեզանից յուրաքանչյուրին:

Նոր տարին որպես ժամանակի մի հատված, մի հանգրվան է հանդիսանում, որ մարդը կանգնում և հաշիվ է տալիս ինքն իրեն: Այդ պահը կյանքի այն հատվածն է, երբ մարդը հետադարձ մի հալացք է գցում իր անցած ուղու և իր կատարած գործունեության վրա, բարի ու չար արարքների վրա:

Այս տարի ևս, ավանդություն դարձած Նոր տարվա տոնակատարությունը Մայր Աթոռում կատարվում է հանդիսավորությամբ:

Դեկտեմբերի 31-ին, շաբաթ օրը, երեկոյան ժամը 20-ին, Վեհափառ Հայրապետը, Մայր Աթոռի միաբանության, ներքին թեմերի առաջնորդների ուղեկցությամբ, առաջնորդվում է միաբանական սեղանատուն, որ հոգևոր ճեմարանի դասախոսներն ու ուսանողությունը և Գերագույն հոգևոր խորհրդի անդամները ծափողջույններով դիմավորում են Նորին Սրբությանը:

Միաբանական սեղանատան տոնածառի գույնզգույն լույսերի շողարձակումներով ակնապարար տեսարան էր ստեղծվում:

Սեղանատան կամարների տակ մի պահ լուրջում է տիրում, և ապա հնչում է տիրական ու հայրաձայն շեշտով Վեհափառ Հայրապետի արտասանած «Հայր մեր»-ը և «Ծաշակեսցոք»-ը:

Հոգևոր ճեմարանի երգչախումբը զվարթ ու հանդիսավոր հնչեցնում է ճեմարանի քայլերգը՝ երաժշտության դասախոս և ՀՍՍՀ վաստակավոր արտիստ Խորեն Մելիանեջյանի ղեկավարությամբ:

Բացման և Նոր տարվա շնորհավորական խոսքով հանդես է գալիս հոգևոր ճեմարանի տեսուչ տ. Հովհաննես ավագ քհն. Մարությանը, որը, խոսքն ուղղելով Վեհափառ Հայրապետին, ասում է.

«Վեհափառ Տեր,

Նոր տարվա սեմին ենք այս ժամին. մեզանից յուրաքանչյուրը քիչ հետո մի պահ կանգ է առնելու նայելու համար իր անցած ուղուն, որախանայու կամ տխրելու իր ծրագրերի իրագործման կամ ձախողման փաստի առաջ:

Մեր ժողովուրդն այս տարի ևս խաղաղության պայմաններում հայրենի երկրում և սփյուռքի տարածքի վրա ապրեց իր ստեղծագործական վերելքը: Գիտության, տնտեսության և շինարարության բնագավառներում մեր ժողովուրդը հասավ նորանոր հաջողությունների: Եվ այս փաստը, անտարակույս, մեծապես ուրախացնում է մեզ:

Վեհափառ Տեր, նվիրական այս պահին հոգևոր ճեմարանի տեսչությունն իր հալացքն է նետում անցած մի տարվա վրա: Ուրախանում ենք, որ Ձեր հայրական անմիջական հսկողության տակ ճեմարանի ութ սաներ ավարտել են իրենց ուսումնառության շրջանը և շուտով պաշտպանելու են իրենց դիպլոմային աշխատանքները:

Ուրախ ենք, որ մեր երկու սաները՝ Ստեփան Զաքարյանը և Հովսեփ Մովսիսյանը, դեկտեմբերի 28-ին, ս. Ստեփանոսի տոնի օրը, սարկավագության աստիճան, իսկ Գ. և Բ. դասարանի 11 սաներ էլ դպրության աստիճան ստացան լուսարարապետ տ. Հուսիկ սրբազանի ձեռամբ: Հուսով ենք, որ բոլորն էլ կարդարացնեն մեր ժողովրդի

հույսերը և կոտորածն ենեղեցու համետ ու նախընտրյալ սպասավորներ:

Վեհափառ Տեր, Դուք որպես Գլուխն ու Պետը Հայոց առաքելական եկեղեցու, Ձեր գահակալության 22 տարիների ընթացքում Ձեր կարելին արեցիք Հայաստանյայց եկեղեցու հեղինակությունը համաշխարհային ապարեզի վրա բարձրացնելու: Դուք եղաք մահ խաղաղության մարտիկ և հայ ժողովրդի անունից դատապարտեցիք բոլոր տեսակի գեներերի արտադրությունը և Ձեր ձայնը բարձրացրիք անարդարությունների դեմ:

Դուք դարձաք Էջմիածնի, մայր հայրենիքի և սփյուռքի միջև հաստատված ոսկե կամուրջը և արթուն պահակը: Դուք Ձեր հետ հայրենիքը և Էջմիածինը տարաբաշխարհացրիվ մեր ժողովրդին՝ միախառնելու, գոտեպնդելու և խանդավառելու համար: Նաև Ձեր շինարար գործունեությամբ փառքի նոր էջեր ավելացրիք Էջմիածնի պատմության մեջ:

Այս Նոր տարվա հուզիչ, ուրախ առիթով թույլ տվեք, Վեհափառ Տեր, որպես մեր մեծ Ոստիցապետի, շնորհավորել Ձեր Նոր տարին, շնորհավորել Մայր Աթոռ և Էջմիածնի սիրելի միաբանության, դասախոսական կազմի, աշխատավորության, ուսանողության Նոր տարին՝ կրկնելով. կեցցե Հայաստանյայց առաքելական և եկեղեցին, կեցցե Մայր Աթոռ և Էջմիածինը, կեցցե Ամենայն Հայոց Ս. Տ. Վազգեն Ա կաթողիկոսը, կեցցե և Էջմիածնի հոգևոր ճեմարանը:

Հոգևոր ճեմարանի և դասարանի ուսանող Պետրոս Ասողկյանը արտասանում է Արշալույս Մարգարյանի «Տարեմուտ» բանաստեղծությունը, և ապա ուսանողական երգչախումբը կատարում է Կարո Զաքարյանի «Խնջույքի երգ» և Արամ Խաչատրյանի «Գարուն երևան» երգերը:

Ի դիմաց դասախոսական կազմի ողջույնի և շնորհավորանքի իր ջերմ խոսքն է ասում հոգևոր ճեմարանի հայ ժողովրդի պատմության դասախոս Սիմոն Կրկաշարյանը:

Ուսանողների երգչախմբի կատարմամբ նկնում են Կարա Մուրզայի «Լեփո լե, լե», «Ալագյազ» և «Քեզի մեռնիմ» երգերը:

Բ դասարանի ուսանող Թորոս Մելեքիչյանն արտասանում է Վահան Թեքեյանի «Աղոթք վաղվան սեմի աղջև» ստեղծագործությունը: Այնուհետև Բ խմբակի սան Հրաչ Օղյուզյանը անգլերեն լեզվով ընթերցում է «Լուսն քարոզ»-ը Մատթեոսի Ավետարանից: Բ խմբակի սան Վահրամ Տերտերյանը, ի դիմաց ուսանողության, որդիական ջերմ և երախտագիտական խոսք է ասում՝

ուղղված Վեհափառ Հորը և դասախոսական կազմին:

«Վեհափառ Տեր,

հերկրապետ ու մանդիսավոր այս երեկոյին հավաքվել ենք պատմական այս սուրբ հարկի կամարների տակ՝ դիմավորելու համար Նոր տարին:

Խանդավառ այս մթնոլորտում ցնծում են մեր սրտերը, և այս տոնածառից սփռվող հազարագույն շողերը արտացոլում են մեր հոգիների նոր իղձերն ու ձգտումները:

Տոնն է այսօր մարդկության: Խորհրդավոր այս ժամին թող զանգերը դողանցեն խաղաղության քաղցր մեղեդին, թող դողանցեն, թող դողանցեն մարդկանց սրտերում երջանիկ հուշակումն ավետող խաղաղության զանգերը:

Խաղաղության Իշխանը՝ Քրիստոս, դարձե՛ր առաջ՝ իր աստվածային սիրո քարձուկներից, որպես տիեզերական օրենք և կյանքի սկզբունք, որպես առաջնորդող լույս, ատելության ու թշնամանքի կործանարար քափիղներում մոլորված մարդկությանը տվեց իր երկնաուրա պատգամը փրկարար. «Եւ յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն»: Եվ սակայն այսօր, դարեր հետո, քաղում ավերիչ պատերազմների և տատապանքների բույից անցած մարդկությունը, ավա՜ղ, ավելի քան երբևէ, տոչորվում է խաղաղության ճարավով:

Տագնապի ու անստուգության մատնված միլիոնավոր մարդիկ այսօր կարիք ունեն խաղաղության՝ հանապազօրյա հացի ու ջրի նման: Ահա թե ինչու մեր Փրկչի աստվածային պատգամն այնպես քաղցր է հրեշտում, այնպես արձագանքում մեր սրտերում տարեմուտի այս տոնական գիշերը: Թող նոր տարին, ուրեմն, լինի աշխարհում խաղաղության նվաճման և վերջնական հաստատման տարի համար մարդկության քաբօրության և երջանկության համար:

Վեհափառ Տեր, թող 1978 տարին Ձեզ համար լինի օրհնաբեր ու բեղմնավոր տարի, առողջության, հաջողության և երջանկության տարի:

Մեր սրտաբուխ մաղթանքներն ուղղված են մահ ձեզ բոլորիդ, սիրելի ներկաներ, թող Աստված պարզի ձեզ երջանկություն, առողջություն և նորաճող հաջողություններ կյանքում և աշխատանքում:

Վեհափառ Տեր, Մայր Աթոռ և Էջմիածնի հոգևոր ճեմարանի ուսանողության անունից թույլ տվեք շնորհավորել Ձեզ Նոր տարվա առիթով, համարել Ձեր սուրբ Աջը՝ ստանալու համար Ձեր հայրական օրհնությունները:

Շնորհավոր Նոր տարի»:

Արտակարգ հետաքրքրություն և աշխու-

ծություն է տիրում Ամանորի սեղանի շուրջ, երբ Բ յարանի սան Խաչիկ Խարազյանն ընթերցում է կադանդեք-սրախոսությունները:

Հանդիսությունն այնուհետև շարունակվում է ավելի բարձր տրամադրությամբ: Արտասանվում են Սերգեյ Եսենինի (ռուսերեն) «Ո՛ր Աստվածամայր» (Վարդգես Լևկազյան՝ Ա յարան) և Սիլվա Կապուտիկյանի «Եվ հավատում ենք» (Ստեփան Կարապետյան՝ Գ դասարան) բանաստեղծությունները: Երգվում են հարսանեկան երգաշարից՝ «Թագվոր բարով» և «Առնեն երթամ» խմբերգերը: «Զվարթնոց» միակախումբը Կիրակոս սարկավազի դեկլամրությամբ կատարում է «Հոյ մազան իմ յարը», «Իմ չիմարի յարը», «Ինչպես կանչեմ քեզի հիմա» և «Լուռ գիշեր, սուրբ գիշեր» երգերը:

Այս խանդավառ երգերին հաջորդում է մի քանի րոպե սպասողական և դադարի դրություն, երբ բաժանվում են վիճակահանության տոմսակները:

Վիճակահանությունից հետո Վեհափառ Հայրապետն Իր օրհնության խոսքն է ասում բոլոր ներկաներին ու շնորհավորում նրանց Նոր տարին:

«Հայր մեր» միաձայն երգված աղոթքով և Հայոց Հայրապետի արտասանած «Պահպանիչ»-ով ավարտվում է հանդիսությունը: Ժամը 12-ին հնչում են Մայր տաճարի զանգերը: Հոգևոր ճեմարանի ուսանողները Մայր տաճարում աղոթքով ու շարականով դիմավորում են նոր տարին:

ԱՄՍՆՈՐՅԱ Ս. ՊՍՏԱՐԱԳ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ

Հունվարի 1-ին, կիրակի.—Առավոտյան ժամը 10.30-ին Մայր տաճարում Ամանորյա ս. պատարագ է մատուցում Ծիրակի թեմի առաջնորդ տ. Նարեկ եպս. Ծաբարյանը:

Ս. պատարագին ներկա է լինում նաև Վեհափառ Հայրապետը:

Հավարտ ս. պատարագի, Իջման ս. Սեղանի առջև, քարոզ է խոսում պատարագիչ սրբազան հայրը՝ «Տեսչիք» որպես ճշմարտի գնացք, մի իբրեւ անիմաստք, այլ իբրեւ իմաստունք. գնեցեք զժամանակս (Եփես. Ե 15) քնաքանով:

Այնուհետև Մայր տաճարում, Իջման ս. Սեղանի առջև, հանդիսավորությամբ կատարվում է Հայրապետական մաղթանք:

Հայրապետական մաղթանքի ավարտին Վեհափառ Հայրապետը եկեղեցական թափոքով առաջնորդվում է Վեհարանի ընդունելության սրահ, ուր ընդունում է Մայր Ա-

թոռի միաբանության Ամանորի շնորհավորանքները:

Ի դիմաց միաբանության, Հայոց Հայրապետի Նոր տարին շնորհավորում է Մայր տաճարի լուսարարապետ տ. Հուսիկ եպս. Սանթրոյանը:

Վերջում Վեհափառ Հայրապետը ջերմագին շնորհավորում է Մայր Աթոռի միաբանության Նոր տարին և Իր հայրական օրհնություններն ու պատգամները ջամբում բոլորին:

Հանդիսության ավարտին միաբանությունը աջահամբույրով Վեհափառ Հայրապետից ստանում է 1978 թվականի Մայր Աթոռի մեկական օրացույց:

Ս. ԾՆՆԴՅԱՆ ՏՈՆԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՐՈՒՄ

Հունվարի 5-ին, հինգշաբթի.—Ծրագայոց Ծննդեան և Աստուածայայտնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Այսօր Մայր տաճարում, ժամը 17-ին, սկսվում է երեկոյան հանդիսավոր ժամերգություն: Եկեղեցական թափոքով Մայր տաճար է առաջնորդվում Վեհափառ Հայրապետը: Մայր տաճարը լեցուն է հավատավոր ժողովրդով:

Օրվա տոնին համապատասխան կարդացվում են ս. Գրոց հատվածներ: Չորս ուրարակիրներ Ավագ խորանից ընթերցում են Դանիել մարգարեի «Երից մանկանց» օրհներգությունը:

Ապա սկսվում է Ծրագայոյցի ս. պատարագը: Պատարագում է տ. Մովսիկ վրդ. Սարգսյանը:

Ս. պատարագի ավարտին Վեհափառ Հայրապետի նախագահությամբ տեղի է ունենում ս. Ծննդյան նախատոնակի կարգը:

«Քրիստոս ծնաւ և յայտնեցաւ» ու «Խորհուրդ մեծ և սքանչելի...» շարականները ավետում են հավատացյալներին Քրիստոսի ս. Ծնունդը:

Երեկոյան ժամը 20.30-ին Ղազարապետի միաբանական սեղանատանը տրվում է ճաշկերույթ, որին մասնակցում են Մայր Աթոռի միաբանությունը և հոգևոր ճեմարանի ուսանողությունը: Օրվա տոնի առթիվ օրհնվում են Մայր Աթոռի աղն ու հացը, և ներկաները վայելում են Ծննդյան ավանդական նավակատիքը:

Ս. ԾՆՆԴՅԱՆ ՀԱՆԴԻՍԱՎՈՐ ՊՍՏԱՐԱԳ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ

Հունվարի 6-ին, ուրբաթ.—Տօն Ծննդեան և Աստուածայայտնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Այս տարի ևս Մայր Աթոռի միաբանությունը, խոտենեամ հավատացյալների մասնակցությամբ, տոնաց մեր Տիրոջ և Մենկղյան և Աստվածահայտնության տոնը:

Օրվա մեծ տոնի ուրախ առիթով Մայր տաճարում ս. պատարագ է մատուցում տ. Արսեն եպս. Բերբերյանը:

Ս. պատարագին ներկա էր Վեհափառ Հայրապետը՝ շրջապատված Գերագույն հոգևոր խորհրդի, Մայր Աթոռին առընթեր իրավաբանական հանձնաժողովի անդամներով, մայրավանքի պաշտոնեական ներկայացուցիչներով և հոգևոր ճեմարանի դասախոսներով:

Զանգերի ուրախ դողանքների հետ հնչում է նաև հավատավորներին ավետարներ «Քրիստոս ծնաւ և յայտնեցաւ» երգ-աղոթքը:

Մայր տաճարը լիքն է աղոթավոր հավատացյալներով: Ս. պատարագի երգեցողությունը կատարում է Մայր տաճարի երգչախումբը՝ Խորեն Մելիսանեջյանի ղեկավարությամբ: Ս. պատարագի երգերի որոշ հատվածների մենակատարումներով հանդես են գալիս ճանաչված և սիրված երգչուհիներ Գոհար Գասարյանը, Լուսինե Զաքարյանը և Նորա Մելքումյանը:

«Հայր մեր»-ից անուշ, ս. Մենկղյան և Աստվածահայտնության տոնի առթիվ, շնորհավորելով հայ ժողովրդի մեծ տոնը, քարոզում է Վեհափառ Հայրապետը (Նշված քարոզը տես «Էջմիածին» ամսագրի սույն համարում, էջ 3):

Հայոց Հայրապետի՝ Մենկղյան քարոզը հունվարի 7-ին, երեկոյան ժամը 23-

ին, ձայնաւիժում է Երևանի ուղիղկայանից:

Ս. պատարագի ավարտին Ավագ խորանի վրա պատարագիչ սրբազան հայրը կատարում է Զորահնչաց հանդիսավոր կարգը՝ ոգեկոչելով հիշատակը ս. Հովհաննես Մկրտչի ձեռքով Հորդանան գետում Քրիստոսի մկրտության:

Հավարտ եկեղեցական արարողության Վեհափառ Հայրապետը հանդիսավորությամբ առաջնորդվում է Վեհարան, ուր բնդունում է քաղում շնորհավորանքներ ս. Մենկղյան տոնի առիթով:

• •

Ժամը 15-ին Վեհափառ Հայրապետը Վեհարանի սեղանատանը քարենհանում է Խրեն սեղանակից դարձնել, ս. Մենկղյան տոնի առիթով, Գերագույն հոգևոր խորհրդի, Մայր Աթոռին առընթեր իրավաբանական հանձնաժողովի, Մայր Աթոռի միաբանության անդամներին, ինչպես նաև մայրավանքի պատասխանատու աշխատողների և այլ հյուրերի:

Ս. Մենկղյան ճաշատեղանին ներկա էր նաև ՀՍՍՀ Միևիստրների խորհրդին առընթեր հայ եկեղեցու գործերի խորհրդի նախագահի տեղակալ Անդրանիկ Հասարթյանը:

Ընդունելությունն ավարտվում է Վեհափառ Հայրապետի գոհարանական մաղթանքով:

ԱՆԱՍՏԱՆ ՍԱՐԿԱՎԱԳ ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ

